EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 17.8.2023.
COM(2023) 491 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par Komisijai piešķirto deleģēto aktu pieņemšanas pilnvaru īstenošanu saskaņā ar Direktīvu 2014/40/ES par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz tabakas un saistīto izstrādājumu ražošanu, noformēšanu un pārdošanu

1. IEVADS

Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 3. aprīļa Direktīva 2014/40/ES par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz tabakas un saistīto izstrādājumu ražošanu, noformēšanu un pārdošanu un ar ko atceļ Direktīvu 2001/37/EK[1] ("Tabakas izstrādājumu direktīva"), ir vērsta uz to, lai tuvinātu dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus attiecībā uz:

a) tabakas izstrādājumu sastāvdaļām un emisijām un ar tām saistītajiem ziņošanas pienākumiem, tostarp darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda maksimālo emisijas līmeni cigaretēm;

b) dažiem tabakas izstrādājumu marķējuma un iepakojuma aspektiem, tostarp brīdinājumiem par ietekmi uz veselību, kas jānorāda uz tabakas izstrādājumu iepakojuma vienībām un jebkāda ārējā iepakojuma, kā arī izsekojamību un drošības pasākumiem, kas tiek piemēroti tabakas izstrādājumiem, lai panāktu to atbilstību minētajai direktīvai;

c) aizliegumu laist tirgū orālai lietošanai paredzētu tabaku;

d) tabakas izstrādājumu pārrobežu tālpārdošanu;

e) pienākumu iesniegt paziņojumu par jaunieviestiem tabakas izstrādājumiem;

f) atsevišķu ar tabakas izstrādājumiem saistītu izstrādājumu, proti, elektronisko cigarešu un to uzpildes flakonu, un smēķēšanai paredzētu augu izcelsmes izstrādājumu laišanu tirgū un marķēšanu.

Direktīvas mērķis ir sekmēt netraucētu tabakas un ar to saistītu izstrādājumu iekšējā tirgus darbību, par pamatu ņemot augstu cilvēka, jo īpaši jauniešu, veselības aizsardzības līmeni un izpildīt Eiropas Savienības pienākumus, kas noteikti Pasaules Veselības organizācijas (PVO) Pamatkonvencijā par tabakas kontroli, kurai Eiropas Savienība pievienojās 2005. gada 30. jūnijā.

Tabakas izstrādājumu direktīvas 27. pants ar dažiem nosacījumiem pilnvaro Komisiju pieņemt 3. panta 2. punktā, 3. panta 4. punktā, 4. panta 3. punktā, 4. panta 5. punktā, 7. panta 5. punktā, 7. panta 11. punktā, 7. panta 12. punktā, 9. panta 5. punktā, 10. panta 3. punkta a) apakšpunktā, 10. panta 3. punkta b) apakšpunktā, 11. panta 6. punktā, 12. panta 3. punktā, 15. panta 12. punktā, 20. panta 11. punktā un 20. panta 12. punktā minētos deleģētos aktus.

2. JURIDISKAIS PAMATS

Šis ziņojums ir vajadzīgs saskaņā ar Tabakas izstrādājumu direktīvas 27. panta 2. punktu, kas Komisijai piešķir pilnvaras pieņemt deleģētos aktus uz pieciem gadiem no 2014. gada 19. maija. Komisijai ziņojums par pilnvaru deleģēšanu jāsagatavo ne vēlāk kā deviņus mēnešus pirms piecu gadu perioda beigām. Pilnvaru deleģējums tiek automātiski

[1] OV L 127, 29.4.2014., 1. lpp.

pagarināts uz tikpat ilgiem periodiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome pret šādu pagarināšanu neiebilst ne vēlāk kā trīs mēnešus pirms katra perioda beigām.

3. DELEĢĒJUMA ĪSTENOŠANA PAŠREIZĒJĀ PERIODĀ

Pirmo ziņojumu par saskaņā ar Tabakas izstrādājumu direktīvu piešķirto deleģēšanas pilnvaru īstenošanu Komisija pieņēma 2018. gada 8. augustā[2].

Šajā piecu gadu periodā, kas atbilst pilnvaru deleģējuma automātiskai pagarināšanai, Komisija pieņēma vienu deleģēto aktu uz Tabakas izstrādājumu direktīvas 7. panta 12. punkta un 11. panta 6. punkta pamata.

Direktīvas 7. panta 12. punkts Komisiju pilnvaro pieņemt deleģētos aktus, kas atceļ konkrētu tabakas izstrādājumu kategorijas, kas nav cigaretes un tinamā tabaka, atbrīvojumu no 7. panta 1. un 7. punktā noteiktajiem aizliegumiem, ja Komisijas ziņojumā tiek konstatēta būtiska apstākļu maiņa. Tāpat arī 11. panta 6. punkts Komisiju pilnvaro izbeigt dalībvalstu iespēju piešķirt marķēšanas atbrīvojumus konkrētām smēķēšanai paredzētu tabakas izstrādājumu kategorijām, izņemot cigaretes, tinamo tabaku un ūdenspīpju tabaku, ja Komisijas ziņojumā tiek konstatēta būtiska apstākļu maiņa attiecībā uz attiecīgo izstrādājumu kategoriju.

2022. gada 15. jūnijā Komisija pieņēma ziņojumu[3], kurā tika konstatēta būtiska apstākļu maiņa[4] attiecībā uz karsējamiem tabakas izstrādājumiem. Ziņojumā ir sniegta informācija un statistika par tirgus attīstību. Tas liecina, ka vismaz piecās dalībvalstīs vismaz par 10 % bija palielinājušies karsējamo tabakas izstrādājumu pārdošanas apjomi un ka karsējamo tabakas izstrādājumu pārdošanas apjoms mazumtirdzniecības līmenī pārsniedza 2,5 % no kopējā tabakas izstrādājumu pārdevuma ES līmenī.

Tātad šīs būtiskās apstākļu maiņas dēļ, kas attiecas uz karsējamiem tabakas izstrādājumiem, Komisija pieņēma 2022. gada 29. jūnija Deleģēto direktīvu (ES) 2022/2100, ar ko attiecībā uz atsevišķu karsējamajiem tabakas izstrādājumiem piešķirtu atbrīvojumu atsaukšanu groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/40/ES[5] (“Deleģētā direktīva”). Aizliegums laist tirgū tādus tabakas izstrādājumus, kuriem piemīt raksturīgs aromāts vai kuri kādās to sastāvdaļās, piemēram, filtros, papīros, paciņās, kapsulās, satur aromatizētājus vai jebkādus tehniskus elementus, kas ļauj mainīt šo tabakas izstrādājumu smaržu, garšu vai dūmu intensitāti, jau attiecas uz cigaretēm un tinamo tabaku, un ar šo deleģēto direktīvu to attiecina arī uz karsējamiem tabakas izstrādājumiem. Uz tāda paša pamata tā izbeidza dalībvalstu iespēju attiecībā uz karsējamiem tabakas izstrādājumiem, ciktāl tie ir smēķējami tabakas izstrādājumi, piešķirt atbrīvojumus no noteiktiem marķēšanas pienākumiem, proti, no pienākuma izvietot Tabakas izstrādājumu

[2] Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par Komisijai piešķirto pilnvaru pieņemt deleģētos aktus izmantošanu saskaņā ar Direktīvu 2014/40/ES par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz tabakas un saistīto izstrādājumu ražošanu, noformēšanu un pārdošanu (COM/2018/579 final).

[3] Komisijas ziņojums par konstatēto būtisko apstākļu maiņu attiecībā uz karsējamajiem tabakas izstrādājumiem saskaņā ar Direktīvu 2014/40/ES (COM(2022) 279 final).

[4] Tabakas izstrādājumu direktīvas 2. panta 28) punkta nozīmē.

[5] OV L 283, 3.11.2022., 4. lpp.

direktīvas 9. panta 2. punktā noteikto informatīvo uzrakstu un 10. pantā noteiktos kombinētos brīdinājumus par ietekmi uz veselību.

Pirms deleģētās direktīvas pieņemšanas tās projekts tika iesniegts Tabakas politikas ekspertu grupai[6], kas izveidota, lai cita starpā nodrošinātu pienācīgu apspriešanos ar ekspertiem deleģēto aktu sagatavošanā. Uz šīs ekspertu grupas sanāksmēm sistemātiski tika aicināti Eiropas Parlaments un Padome. Ar šīm apspriešanās sanāksmēm saistītie dokumenti tika vienlaicīgi nosūtīti Eiropas Parlamentam un Padomei, kā noteikts Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas kopējā vienošanās par deleģētajiem aktiem[7]. Pēc pieņemšanas deleģētā direktīva tika paziņota Eiropas Parlamentam un Padomei ar vēstuli, kurā lūgts par diviem mēnešiem pagarināt termiņu. Ne Eiropas Parlaments, ne Padome minētās direktīvas 27. panta 5. punktā paredzētajā pagarinātajā termiņā pret deleģēto direktīvu, ko Komisija pieņēmusi saskaņā ar Tabakas izstrādājumu direktīvu, neiebilda.

4. SECINĀJUMS

Šajā piecu gadu periodā Komisija pieņēma vienu deleģēto aktu uz Tabakas izstrādājumu direktīvas 7. panta 12. punkta un 11. panta 6. punkta pamata. Šajā sakarā Komisija ir izmantojusi ar minētajiem pantiem piešķirtās deleģētās pilnvaras, ievērojot deleģēšanas mērķi, tvērumu un saturu.

Kas attiecas uz pārējām Tabakas izstrādājumu direktīvā piešķirtajām deleģētajām pilnvarām[8], pašreizējā piecu gadu periodā nav izpildīti to īstenošanas priekšnosacījumi.

Komisijai saskaņā ar Tabakas izstrādājumu direktīvu piešķirto pilnvaru deleģējums būtu jāpagarina laikus, kā noteikts minētās direktīvas 27. panta 2. punktā, kā arī ņemot vērā to, ka pēc pirmā Komisijas ziņojuma ne Eiropas Parlaments, ne Padome pret šādu pagarināšanu neiebilda. Deleģēšanas pamatojums joprojām ir nemainīgs, un piešķirtās pilnvaras ir būtiskas, lai sasniegtu Tabakas izstrādājumu direktīvas mērķi, proti, sekmētu tabakas un ar to saistītu izstrādājumu iekšējā tirgus netraucētu darbību, par pamatu ņemot augstu cilvēka veselības aizsardzības līmeni.

Komisija aicina Eiropas Parlamentu un Padomi šo ziņojumu ņemt vērā.

---

6 Komisijas 2014. gada 4. jūnija Lēmums C(2014) 3509 final par tabakas politikas ekspertu grupas izveidi.

7 Pielikums Iestāžu nolīgumam starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par labāku likumdošanas procesu (OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.).

8 Pirmajā ziņojumā par Tabakas izstrādājumu direktīvā paredzēto pilnvaru deleģēšanu bija informācija par deleģētajiem aktiem, kas pieņemti saskaņā ar 10. panta 3. punkta b) apakšpunktu un 15. panta 12. punktu.